

VERKIEZINGEN VERANTWOORDINGSORGAAN

ABP

Uw stemt telt

INFORMATIEKRANT VOOR DE VERKIEZINGEN VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN

NOVEMBER 2017

Stelt u zich kandidaat?

Wilt u namens 2,8 miljoen mensen invulling geven aan de medezeggenschap? Dat kan! Stel u verkiesbaar als kandidaat voor het Verantwoordingsorgaan van ABP en maak het verschil. Kijk voor meer informatie op de achterpagina van deze krant of op abp.nl/verkiezingen

Het gaat uiteindelijk om uw pensioen!

Van de voorzitter

Vooruitblik op de komende verkiezingen

Het lijkt nog ver weg, maar het Verantwoordingsorgaan (VO) van ABP is al druk bezig met de verkiezingen in april 2018. De afgelopen vier jaar heeft het huidige VO uw belangen behartigd. We hebben het bestuur gevraagd en ongevraagd advies gegeven bij beleidsbeslissingen en actuele kwesties. In april 2018 mag u, als deelnemer of gepensioneerde van ABP, een nieuw VO kiezen. Tot die tijd informeren wij u geregeld over de aankomende verkiezingen en de procedures.

Meer hierover kunt u ook lezen op abp.nl/verkiezingen. Feedback en vragen zijn natuurlijk altijd welkom.

Eric van Boven
voorzitter Verantwoordingsorgaan ABP

Het VO in het kort

Het VO komt op voor de belangen van werknemers, gepensioneerden en werkgevers die zijn aangesloten bij ABP en bestaat uit 48 leden:

- 19 leden namens werknemers
- 13 leden namens gepensioneerden
- 16 leden namens werkgevers.

Alle pensioenfondsen hebben een medezeggenschapsorgaan, dat is wettelijk verplicht

Verkiezingen Verantwoordingsorgaan 2018

november 2017 – januari 2018
OOK U KUNT ZICH VERKIESBAAR STELLEN

februari – maart 2018
WE STELLEN DE KANDIDATEN AAN U VOOR:

april 2018
U KUNT NU STEMMEN!

mei 2018
EN DE NIEUWE LEDEN ZIJN:

juli 2018
HET NIEUWE VERANTWOORDINGSORGAAN GAAT VAN START!

Meedenken en -praten over het beleid van uw pensioenfonds en kritische vragen stellen? Stelt u zich dan kandidaat voor een zetel in het VO. Dit kan tot uiterlijk **15 januari 2018**.

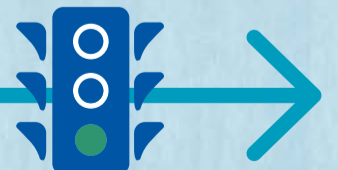
Wie kan het beste uw belangen behartigen en wie mag u straks gaan vertegenwoordigen in het VO? U hoort en leest alles over de kandidaten, onder andere via sociale media en een nieuwsbrief.

U kunt van **3 – 30 april 2018** uw stem uitbrengen. Dit kan op verschillende manieren. U ontvangt hierover tijdig uitgebreide informatie.

Op **14 mei 2018** maken we de uitslag van de verkiezingen bekend via website en nieuwsbrief.

Wat doet het VO?

In april zijn de verkiezingen voor het Verantwoordingsorgaan. Het VO heeft een belangrijke adviserende rol, gevraagd, maar ook ongevraagd.

• Adviseren bij belangrijke beslissingen

Het VO adviseert het bestuur over beleid, gevraagd én ongevraagd. Bijvoorbeeld over de hoogte van de premie en indexatie van uw pensioen. Het VO bekijkt of beslissingen evenwichtig zijn (worden bepaalde groepen niet benadeeld?) en of ze in lijn zijn met de kernwaarden van ABP.

Het VO geeft het bestuur gevraagd én ongevraagd advies

• Adviseren over communicatie

Het VO geeft advies over de manier waarop ABP communiceert met deelnemers en werkgevers en kijkt mee of de communicatie helder en begrijpelijk is.

• Beoordelen van het bestuur

Het VO geeft een oordeel over het handelen van het bestuur van ABP. Om tot dat oordeel te komen praat het VO onder andere met de Raad van Toezicht en met specialisten die betrokken zijn bij het opstellen van het bestuursverslag, zoals de externe accountant en actuaris.

• Adviseren over beleggingen

Duurzaam en verantwoord beleggen is een belangrijk onderwerp voor ABP. Het VO adviseert het bestuur hierover en vraagt inzicht in de beleggingen die ABP doet.

Vier commissies

Het Verantwoordingsorgaan werkt met vier commissies: Financiën, Communicatie, Beleggingen en Algemeen.

- De commissie **Financiën** toetst en controleert alle cijfermatige beleidsstukken, zoals de jaarrekening en de premie-indexatienota, en bereidt het advies voor aan het bestuur over de hoogte van uw pensioenpremie.
- De commissie **Communicatie** denkt mee over de communicatie naar deelnemers en werkgevers en geeft uw signalen over onduidelijke communicatie door aan het bestuur.
- De commissie **Beleggingen** bereidt het advies voor over duurzaam en verantwoord beleggen en denkt mee over het strategisch beleggingsjaarplan.
- De commissie **Algemeen** buigt zich over alles wat te maken heeft met het besturen van ABP en de medezeggenschap.

Over ABP

Al bijna 100 jaar is ABP het pensioenfonds voor mensen die werken bij overheid en onderwijs. Maar liefst 1 op de 6 mensen in Nederland ontvangt nu of in de toekomst een pensioen van ABP. ABP wil een goed pensioen voor iedereen. Nu en in de toekomst. Tegen een betaalbare premie. Door alle pensioenpremies gezamenlijk te beleggen, kan ABP een hoger rendement behalen.

Als een van de grootste pensioenfondsen ter wereld is onze invloed groot. Daarom zorgen we dat onze beleggingen ook bijdragen aan een duurzame wereld. Want net zoals bij pensioen, denken we niet alleen aan onszelf, maar ook aan de generaties die na ons komen.

Actieve rol in het VO? Stel u kandidaat!

Wilt u ook een actieve rol spelen in de medezeggenschap van uw pensioenfonds? Dat kan! U kunt zich aanmelden op persoonlijke titel of namens een belangenvereniging. Aanmelden kan tot 15 januari 2018. Meer informatie over de procedure vindt u op abp.nl/verkiezingen

Daarom is het VO-werk zo belangrijk!

'Veel rekenwerk'

'Waar we het meest trots op zijn? Op onze adviezen die door het VO in zijn geheel zijn overgenomen. Vaak is ons advies een hamerstuk, zonder al te veel discussie. Dat is te danken aan onze zeer zorgvuldige voorbereiding, waardoor we goed onderbouwde adviezen neerleggen. Daar gaat veel rekenwerk in zitten, maar het loont dus wel!'

Arie de Graaf
voorzitter Commissie
Financiën

'Grote impact'

'Hoe groter de groep die wij vertegenwoordigen, des te meer impact wij hebben. Dat hebben we gezien met duurzaam beleggen. Dat was voor onze commissie en voor het VO heel belangrijk en daar hebben we continu de aandacht op gevestigd. Ik denk dat onze vasthoudendheid er zeker aan heeft bijgedragen dat dit onderwerp hoog op de bestuursagenda kwam en dat er uiteindelijk beleid voor is vastgesteld.'

Linda Miedema
voorzitter Commissie
Beleggingen

'Stem van de deelnemers'

'Wij vertolken de stem van de deelnemers. Dus is voor ons de leidende vraag: hoe komt de boodschap over bij onze deelnemers? We krijgen uit onze achterban vaak onmiddellijk reacties, in de vorm van brieven en mails. Dat helpt ons om vanuit het perspectief van de deelnemers te kijken en vragen te stellen.'

Jacqueline van Langeraad
voorzitter Commissie
Communicatie

'Professioneel tegenspel'

'In het bestuurlijke krachtenveld is het VO een belangrijke medespeler. Wij denken mee, we adviseren en als een soort luis in de pels stellen we kritische vragen. Met als doel: goed tegenspel bieden aan het bestuur. Dat komt de kwaliteit van bestuur ten goede. Hierin hebben we de afgelopen vier jaar flinke professionaliseringsslagen gemaakt.'

Jan Veringa
voorzitter Commissie
Algemeen

→ Lees de uitgebreide interviews met de voorzitters op abp.nl/verkiezingen